

TILSTANDSRAPPORT OG FORSLAG TIL REHABILITERING

MANGER KUNSTGRESSBANE

RADØY KOMMUNE

Bilde

UTARBEIDET AV:

**Norges Fotballforbund
v/Jon Asgaut Flesjå Anleggskonsulent NFF
i samarbeid med Radøy/Manger FK og Manger IL.**

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD.....	2
1. INNLEDNING.....	3
2. BEHOVSVURDERING	
3. GRUNNLAGSDATA	
4. KUNSTGRESS, KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER	
5. TILSTAND.....	
6. PLAN FOR REHABILITERING OG ANBEFALT UTBEDRING	
7. SPILLEMIDLER/ FINANSIERING	
8. TEGNINGER OG VEDLEGG	

FORORD

Denne tilstandsrapporten bygger på veileder for rehabilitering/ombygging av eldre idrettsanlegg. Utgitt av KKD vedrørende bestemmelser for tilskudd fra spillemidlene (V-823 B).

Det kan ytes tilskudd til omfattende rehabiliteringer av anlegg når dette primært vil gi større og bedre forhold for aktivitet blant barn og ungdom. Søknadsprosedyrene og tilskuddssatsene er i hovedsak de samme som for nyanlegg.

Av generelle bestemmelser er det verdt å merke seg at anlegget må være prioritert i den vedtatte kommunale plan for idrett og fysisk aktivitet. Forhåndsgodkjenning av planer skal gjøres etter samme regler som for nye anlegg..

Grunnlaget for rehabiliteringen skal være utilfredsstillende bruksfunksjoner og/eller stor bruksslitasje som ikke kan rettes opp ved normalt vedlikehold. Banen må normalt være minst 10 år før det kan søkes om tilskudd til rehabilitering.

Tilstandsrapportens struktur, metodikk og terminologi er, så langt det er naturlig, utført i henhold til NS 3424. Rapporten er likevel ingen garanti for at det ikke kan finnes skulde feil, skader og mangler ettersom det ikke er foretatt prøvegravinger, rørinspeksjoner eller åpning av konstruksjoner. Rapporten bygger i stor grad på visuelle observasjoner og opplysninger fra eier/drifter.

Materialbeskrivelser og beskrivelser av symptomer på tilstandssvekkelse er i tråd med NBI's veiledning for NS 3424 og tilhørende definisjoner og terminologi. Tilstandssvekkelser angis også etter denne standarden på følgende måte:

- Tilstandsgrad 0: Ingen symptomer
- Tilstandsgrad 1: Svake symptomer
- Tilstandsgrad 2: Middels kraftige symptomer
- Tilstandsgrad 3: Kraftige symptomer (også sammenbrudd og total funksjonssvikt)

NS 3424 har undersøkelsesnivåer fra 1-3. Denne rapporten er basert på undersøkelsesnivå 1 som er laveste detaljeringsnivå. I praksis betyr dette at gjennomføringen av befaringen begrenses som følger:

- Det utføres kun visuelle observasjoner på tilgjengelige flater uten fysiske inngrep.
- Inspeksjon blir kun utført på lett tilgjengelige deler av konstruksjonen
- Flater som er skjult av snø eller på andre måter er skjult er ikke kontrollert
- Det er ikke foretatt funksjonsprøvinger på bygningsdeler eller installasjoner.

NS 3420 (Beskrivelsestekster), NS 3451 (Bygningsdelstabell) og NS 3455 (Bygningsfunksjoner) er funnet uhensiktsmessig og er ikke lagt til grunn i framstillingen av rapporten.

1. INNLEDNING

1.1 Manger kunstgressbane

Kunstgressbane med flomlys, 11-er

1.1.1 Beliggenhet

Banen ligger sentralt plassert i forhold til klubbhus, kommunesenter og klubbens aktiviteter

1.1.2 Idrettsanlegg i området og utviklingspotensiale

Idrettsanlegget har en viktig og helt avgjørende funksjon i forhold til klubbens aktiviteter.

Kunstgressbanen ligger veldig sentralt plassert midt i kommunesenteret, og i forhold til skole (1-10),barnehage og klubbens rekrutteringsgrunnlag og øvrig nedslagsfelt. Mye tyder også på at en fremtidig boligutbygging og befolkningsvekst i hovedsak vil skje i kommunesenteret etter det vi får opplyst.

2. BEHOVSVURDERING

Manger IL og Radøy/Manger FK er en typisk breddeklubb som gir et godt og allsidig idrettstilbud til barn og unge i lokalmiljøet. Den eksisterende kunstgressbanen er fra 2001. Banen er omkranset av et løpefelt/sprintfelt på langsiden mot sør som er forlenget inn i svingen mot øst. Både utifra nåværende aktivitet relatert til skole, barnehage og ikke minst klubbens aktive lag, vil det være behov for en rehabilitering. Også det faktum at banen på flere partier er utslitt og at betydelige setninger i grunnen har oppstått, vil der være behov for en betydelig oppgradering og rehabilitering.

3. GRUNNLAGSDATA

3.1 Navn på anlegg

Manger kunstgressbane

3.1.1 Reguleringsmessige forhold

Regulert til idretts- og friluftsliv

3.1.2 Eiendomsforhold

Klubben står som eier

3.1.3 Eksisterende anlegg

Kunstgressbanen er etablert i 2001 og er av typen splittfiber. Dette er en type gress som legger seg veldig for og blir tett, hardt og kompakt. Andre og tredje generasjons kunst-

gress er av typen monofiber og er av en helt annen kvalitet som gir helt andre og bedre spilleegenskaper. Det er en større rift i gressteppen utenfor 16-meter vendt mot vest, og en betydelig brannskade/sviskade i gresset ved midtlinje mot nord.

3.1.4 Grunnforhold

På ¼ av banen vendt mot sørøst er der betydelige setninger i grunnen som MÅ utbetres. Dreneringssystemet er mangelfullt og samledrensgrøfter rundt hele banen må etableres og fornyes. Sugedrens i selve spilleflaten blir ikke brukt i dagens kunstgressbanekonsept, men der må påses at der er nødvendig, jevnt og stabilt fall ut mot sidene mot samledrensgrøftene over hele banen.

3.1.5 Dreneringssystem

Se 3.1.4

4. KUNSTGRESS, KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER

4.1 KRAV TIL KUNSTGRESSBANER

4.1.1 Krav til overbygning

Det stilles strenge krav til overflatejevnhet på kunstgressbaner. Det tillates ikke større overflateavvik enn ± 8 mm på 4 m rettholt på ferdig lagt kunstgressdekke. For å sikre en jevn nok overflate, må det ikke forekomme setninger eller telehiv i banen. Overbygningen må derfor bestå av ikke telefarlig og setningsfri masse. Telefarlig masse i grunnen kan sikres enten med isolasjon eller ved masseutskifting.

4.1.2 Krav til drenering

Det er krav om at det skal være god drenering av kunstgressbaner. Kravet til selve kunstgresset (og også for underliggende sjikt), er at en 100 mm vannsøyle over en avgrenset flate skal kunne ledes ned i grunnen i løpet av 8 minutter. Dette kan bare oppfylles dersom grunnen er godt drenerende og dersom bære- og avrettingslag er godt vanngjennomslippelig. Ved tette masser i grunnen må det legges et dreningssystem i banen.

4.1.3 Krav til spillebanen

11-er baner:

I utgangspunktet anbefales det at en kunstgressbane har en spilleflate på min 64x100m. Imidlertid er krav til spillebanens størrelse avhengig av i hvilken divisjon banen skal benyttes, mens kravet til sikkerhetssoner gjelder for alle baner der det spilles organisert fotball. Fra og med 3. divisjon herrer og lavere kan fotballkretsen stille krav til spillebanens størrelse og kvalitet. Som regel settes kravet til minimum 60x100 m. Ved seriespill i de høyere divisjoner, er kravet at spillebanen skal være minimum 64x100 m for 2. div herrer og 1. div kvinner og 68x105 for divisjoner over. Ved særtilfeller kan det gis dispensasjon fra dette.

7-er baner.

Her er minstekravet en spilleflate på 40x60m. Det anbefales imidlertid at denne økes til 40x64m for å få plass til 3 5-er baner på 20x40m med avstand i mellom.

4.1.4 Krav til sikkerhetssoner

11-er baner:

Uansett banestørrelse er det krav om at det i tillegg til spillebanen skal være et areal med samme dekke som spillebanen minimum 2m utenfor sidelinjen og minimum 3m utenfor kortlinjen. Videre er det krav om at det skal være en sikkerhetssone utenfor spillebanen på totalt 4m utenfor sidelinjene og 5m utenfor kortlinjene.

7-er baner:

I tillegg til spillebanen skal det være et areal med samme dekke som spillebanen minimum 1,5 m utenfor sidelinjen og kortlinjen. Det er videre et krav om at det skal være en sikkerhetssone utenfor spillebanen på totalt 3m utenfor sidelinjene og kortlinjene.

For begge banetyper gjelder det at i sikkerhetssonen skal det ikke være fysisk hinder slik som flomlysmaster, innbytterbenker, reklameskilt, tilskuere, vegetasjon, sperregjerder og lignende.

4.1.5 Krav til flomlysanlegg

Ved bygging av kunstgressbaner anbefaler NFF et flomlysanlegg med en belysningsstyrke på 200 lux med en jevnhet på 0,6. Dette vil tilfredsstillt kravet til konkurranser på mellomnivå som har middels store tilskuermengder med middels lange syns avstander (belysningsklasse II). For konkurranser på lavt nivå som vanligvis ikke har tilskuere samt til generell trening, er det tilstrekkelig med en belysningsstyrke på 100 lux med en jevnhet på 0,5. Noe som vil kunne anses tilstrekkelig. Flomlysanlegget skal tilfredsstillt kravene i NS-EN 12193. Dette tilfredstiller også kravene fra KUD vedr tilskudd av spillemidlene.

For baner i høyere divisjoner gjelder egne krav til belysningsstyrke.

4.2 FUNKSJONSKRAV KUNSTGRESSDEKKER

4.2.1 Normer NFF

NFF's forbundsstyre har i brev datert 10.02.2003 orientert klubber og fotballkretser om følgende vedtak vedrørende kunstgress:

1. Vedrørende spill på kunstgress:

Forbundsstyret mener kunstgress har så mange klare fordeler for norske klubber, og at utviklingen og den internasjonale anerkjennelsen av kunstgress nå har kommet så langt, at det fra og med sesongen 2003 åpnes for bruk av kunstgress også i Tippeligaen. Vilåårene for spill i Tippeligaen, 1. divisjon menn og 2. divisjon menn, samt Toppserien og 1. divisjon kvinner er:

- Kun kunstgress som tilfredsstillt UEFA's standard kan benyttes.
- Spilleflaten skal godkjennes av NFF før hver sesong.
- Kunstgresset skal ligge på klubbens hovedbane, og skal benyttes i alle hjemmekamper.

2. Vedrørende nye anlegg:

Forbundsstyret anbefaler at det for fremtiden bygges kunstgressanlegg.

4.2.2 Kunstgress for breddefotball eller toppfotball

Kulturdepartementet (som fordeler spillemidler) og NFF (som setter krav til spilleunderlag i obligatoriske kamper) har nå innført 2 klasser kunstgress. En klasse beregnet på breddefotball, og en klasse skal tilfredsstillende FIFA-kravene, beregnet på toppfotball. Kulturdepartementet (KUD) vil ikke skille på klassene, og gir spillemidler på lik linje uansett hvilken klasse som velges.

For breddefotball:

Kravene i denne klassen er gitt i Nordisk Standard. Kunstgresset som tilfredsstiller kravene i denne klassen, vil bli godkjent av KUD for spillemidler, og av NFF for kamper i breddefotballen.

For toppfotball:

For kampavvikling i toppfotballen gjelder i tillegg FIFA**-kravene, se Forbundsstyrets vedtak gjengitt i pkt. 5.1.1.

En breddeklubb vil selv kunne velge klasse ut i fra bl.a. økonomi, mens en toppklubb må velge "FIFA**" for å kunne spille kamper på kunstgress. FIFA** kan være vanskelig å tilfredsstillende uten å benytte en gummipad under gressteppet. Gummipaden vil vanligvis kunne beholdes når kunstgresset skiftes ut første gang. Det stilles ikke krav om gummipad selv for toppfotball, men ut fra det en vet om eksisterende kunstgress, vil en sterkt anbefale dette. NFF mener at det etter få års bruk sannsynligvis vil være svært vanskelig, hvis ikke umulig, å tilfredsstillende FIFA-kravene uten gummipad.

4.2.3 Standard konkurransegrunnlag

NFF og Kulturdepartementet reviderer nå standard konkurransegrunnlag for innhenting av tilbud for kunstgress til fotball (V-0857B), og denne standarden skal brukes ved innhenting av tilbud på kunstgressdekker. De viktigste endringene er:

- Utvelgelses- og tildelingskriterier med totrinns evaluering
- Entreprenørens sikkerhetsstillelse i garantiperioden økt til 5 % i 2 år og 2 % i 3 år
- Endelig overtakelse av kunstgressdekket skal først skje etter at felttest er gjennomført og det er dokumentert at funksjonskravene er oppfylt
- Avdragsbestemmelsene er endret slik at 50 % kan faktureres når kunstgresset er levert, 45 % når kunstgresset er ferdig installert og 5 % etter godkjent felttest
- Leveringstid og utførelsestid må oppgis ved innlevering av tilbud
- Kvalitetssikringsplan med sjekklister skal utarbeides og skal utfylles fortløpende i takt med utførelsen

4.3 KUNSTGRESSTYPER

4.3.1 Generelt

De fleste kunstgresstyper som er på markedet i Norge i dag, har bruksmessige egenskaper som er tilnærmet lik en god gressbane, både i tørr og våt tilstand. For toppfotball skal kunstgresset tilfredsstillende FIFA's funksjonskrav. Godkjente kunstgresstyper er i dag tillatt brukt som spilleun-

derlag på alle nivåer. Det er i dag ca 10 leverandører som kan levere godkjente kunstgresstyper (for å kunne få tildelt spillemidler må det benyttes kunstgress som er tilfredsstillende funksjonskravene som er satt av NFF og KUD).

4.3.2 Krav til kunstgressdekker

Norges Fotballforbund har nå innført forskjellige krav til kunstgress for toppfotball og breddefotball. Kunstgress for toppfotball skal tilfredsstillende FIFA's funksjonskrav mens kunstgress for breddefotball skal tilfredsstillende NFF's funksjonskrav gitt i Nordisk Standard.

4.3.3 Kvalitet

NFF (Norges Fotballforbund) setter svært strenge krav til kvaliteten på kunstgressdekker. Intens bruk og krav om lang levetid med gode idrettsfunksjonelle egenskaper, stiller store krav til kunstfiberens slitestyrke.

4.3.4 Sandfylt kunstgress

Sandfylt kunstgress har vært på markedet siden 1989 og benyttes i dag ikke på 7-er og 11-er baner etter at de nye gummifylte systemene ble introdusert i markedet. I sandfylte systemer ble det som oftest lagt en gummipad under kunstgressdekket. For sandfylte systemer ble det på grunn av kravet om optimal levetid, anbefalt å benytte homogen fiber. Dette systemet betraktes i dag som forrige generasjon.

4.3.5 Gummifylte systemer

Gummifylt kunstgress er utviklet de siste årene og ble først gang lagt i Norge i 1999. I dette systemet ble det benyttet både homogene fiber og splittfiber. Nå ser vi at det på alle baner som legges benytter homogene -/ monofiber. For breddefotball kan systemet legges direkte på et avrettet grusunderlag uten støtdempingssjikt, selv om NFF anbefaler støtdempingssjikt i form av gummigranulat også her. For anlegg for toppfotball må/bør det legges et støtdempingssjikt av gummigranulat.

I systemer med støtdempingssjikt brukes som oftest et kortere kunstgress (40-50mm) mot 50-60mm uten. I kunstgresset legges det først et lag med sand av varierende tykkelse (7-15 mm) slik at kunstgresset blir stabilt. Deretter fylles det opp med 20-30 mm løs gummigranulat. Noen leverandører leverer nå også systemer med kun gummigranulat. Stråhøyden er vanligvis ca 15mm.

For fotballanlegg uten støtdempingssjikt, må hele systemet skiftes ut ved rehabilitering av anlegget. Dersom det er benyttet et støtdempende sjikt under kunstgresset, kan dette beholdes ved rehabilitering.

5. TILSTAND IHT NS 3424

5.1 Manger kunstgressbane

5.1.1 Reguleringsmessige forhold

5.1.2 Eksisterende anlegg

Anlegg reg. til idrettsformål

5.1.3 Grunnforhold

Vurdering:

Grunnforholdene vurderes som ustabile og må oppgraderes.

Tilstandsgrad: 3

5.1.4 Dreneringssystem

Vurdering:

Dreneringssystemet vurderes som ikke tilfredsstillende etter de opplysninger vi har fått. Et nytt og oppgradert samledrenssystem må etableres

Tilstandsgrad:2

5.1.5 Funksjonskrav dekke

Vurdering:

Dekket vurderes som slitt . Gresstypen som er splittfiber har lagt seg og vurderes å være veldig hardt som spilleunderlag. Etterfylling av gummigranulat er svært vanskelig og spill-egenskapene blir av den grunn dårlige.Partier har løsnet og betydelige brannskader er registrert.

Tilstandsgrad: 3

5.1.6 Flomlysanlegg

Vurdering:

6 stk. er montert opp. Etter de vi får opplyst er lysanlegget tilfredsstillende og er oppgradert i senere tid.

Tilstandsgrad: 1

5.1.7 Tilgjengelighet

Vurdering:

Tilgjengeligheten vurderes som både funksjonell og tilfredsstillende

Tilstandsgrad: 0

6. PLAN FOR REHABILITRING OG ANBEFALT UTBEDRING

6.1 PLAN FOR REHABILITERING

Eksisterende gress tas bort og blir tatt hånd om på en bærekraftig og miljøvennlig måte.
Det

6.1.1 Manger IL

6.1.2 Plassering av banen

Tilfredsstillende

6.1.3 Banestørrelse

Tilfredsstillende

6.1.4 Sikkerhetssoner

Fotballforbundets krav til sikkerhetssone rundt banen er oppfylt. Vurdere å ta bort asfaltstripe på langsiden mot nord og legge kunstgress helt ut mot fundament (betongkant)gjerde. Vurdere å legge et sprintfelt i kunstdekke på langsiden mot sør og nytte det som en utvidet sikkerhetssone.

6.1.5 Ballfangernett

Ikke tilfredsstillende. Nye nett anbefales i begge ender (bak målene)

6.1.6 Adkomst og parkering

Tilfredsstillende

6.1.7 Publikumsarealer

Tilfredsstillende

6.1.8 Garderobeanlegg

Tilfredsstillende

6.1.9 Universell utforming

Tilfredsstillende

6.1.10 Flomlys

Tilfredsstillende

6.1.11 Eksisterende anlegg for overvann, drenering og trekkør

Eksisterende ledninger og kabler i områdene er vist på vedlagte tegninger fra eksisterende anlegg

6.1.12 Banedrenering og avskjærende drenering/overvann

Ikke tilfredsstillende.

6.1.13 Trekkerør

Tilfredsstillende

6.2 ANBEFALT UTBEDRING

Se ovenfor

6.2.1 Eksisterende baneoppbygging

Må utbetres. Se ovenfor

6.2.2 Planlagt baneoppbygging

Ikke tilfredsstillende

6.2.3 Fall/overhøyde

Bør justeres

6.2.4 Flomlysanlegg

Se ovenfor

6.2.5 Undervarme

Eksisterer ikke

6.2.6 Konklusjon

Med bakgrunn i de observasjoner og vurderinger som er gjort på grunnlag av befaringer og saksopplysninger vedrørende Manger Kunstgressbane, bør denne gjennomgå en betydelig renovering og oppgradering etter de føringer som er nedfelt i denne tilstandsrapporten. Med sin sentrale plassering midt i kommunesenteret vil også en oppgradering gjennom å etablere et delanlegg/minianlegg for friidrett også vurderes. I tillegg kan andre type mindre aktivitetsflater (nærmiljøanlegg) etableres i ledig sektor bak mål i østre dele av banen.

Et slikt kombianlegg/aktivitetsanlegg knyttet opp mot skole og barnehage vil være et stort aktivum for nærmiljøet og kommunen. Vi har flere referanser å vise til for liknende prospekt, som har blitt veldig populære og mye brukt både til organisert og uorganiserte idrettsaktiviteter over et vidt spekter

Stavanger 15.10.2014

Jon Asgaut Flesjå
Anleggskonsulent NFF,
Region Vestlandet/Sørlandet
e-mail: jon.flesja@fotball.no

7. SPILLEMIDLER / FINANSIERING

7.1 *Spillemidler*

Ved rehabilitering av kunstgressdekke kan det etter minst 10 år fra ferdigstillelse og etter at en tilstandsrapport tilsier det, gis spillemidler med inntil 1/3 av totalkostnad begrenset oppad til 1 mill kr for 11er baner og inntil kr 400.000 for 7er baner (spilleflate 40x60m). For rehabilitering av andre elementer enn kunstgressdekke gjelder minst 20år fra ferdigstillelse.

Ved nybygg av kunstgressbaner er tilskuddssatsene 1/3 av totalkostnad oppad begrenset til 2.5 mill kr for 11er baner (64x100m) og 1 mill kr for 7er baner. Dette inkluderer grunnarbeider, kunstgressdekke og lysanlegg.

Se forøvrig ”Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet” V-0732 utgitt av Det Kongelige Kulturdepartement når det gjelder øvrige krav ved tildeling av spillemidler. Se www.idrettsanlegg.no.

7.2 *Merverdiavgift*

Det kan gis kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Dette gjelder også idrettslag som kan søke Kulturdepartementet etter nærmere regler. Se www.idrettsanlegg.no og «bestemmelser for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg».

8. TEGNINGER OG VEDLEGG

8.1 *Tegningsliste*

Følgende tegninger må utarbeides i prosjektet:

<u>Tegn. nr.</u>	<u>Tegningens tittel</u>	<u>Målestokk</u>
01		
02		
03		
04		

8.2 *Vedlegg*

Vedlegg nr 1: Grunnlagsdata

Vedlegg nr 2: Fotodokumentasjon

Vedlegg nr 3: Banemålinger

Vedlegg nr 4: Kostnadsberegning

Vedlegg nr 5: Finansieringsplan